

MAIT SOEZ'N

- 2^e jr - nr 1 - jan - uitgave van de g.s.b. - 25ct -

EEN MINISTER IN Z'N EIGEN KUIL ...

WIE EEN KUIL GRAAFT VOOR EEN ANDER MOET ZORGEN DAT IE ER ZELF NIET IN VALT, MAAR ZO SLIM IS NIET IEDEREEN. WANT TOEN BEGIN DECEMBER VAN VEEN MET DE UNIVERSITEITSBESTUREN OVERLEGDE, HOE DE KOLLEGE GELDEN VAN ZO'N 40.000 STUDENTEN ALSNOG GEIEND ZOU DEN MOETEN WORDEN, BLEEK HET ENIGE OVERBLIJVEN-DE MIDDEL ADMINISTRATIEVE KONTROLE EN EVENTUEEL VERMINDERDE FINANCIEN VOOR DE UNIVERSITEIT. MAAR DEZE MAATREGELEN ZIJN BIJ VOORBAAT GEDOEMD OM TE MISLUKKEN:

Grote delen van de staf weigeren als politieagent te spelen, iets wat nodig is om de administratieve controle te effectueren (want aanmaningen sturen alleen heeft geen zin). In Groningen volgde onmiddellijk een handtekeningactie van stafleden, op initiatief van het stafactiekomitee. Daarnaast vragen steeds meer mensen zich af waarom het allemaal nog zo nodig is: De nutteloze breekpogingen hebben al veel geld gekost en zullen, wanneer ze worden voortgezet, de geraamde opbrengsten van 60 miljoen dik overtreffen (College van Bestuur van Utrecht, De Tijd, dec. '72).

Maar intrekking van de wet zou het in de war schoppen betekenen van een heel onderwijsbeleid dat géént is op het 'profijtbeginsel' en daarmee op het verminderen van aantallen studenten. Erkennen van het feit dat het grootste deel van de bevolking deze politiek niet slikt, betekent erkenning van een falend beleid. Het prestigeverlies, een afgeleide van dat falende economische beleid, is voor Van Veen en z'n regering blijkbaar niet te dragen. Daarom wordt de 1.000 gld. oorlog vanuit Den Haag voortgezet, ook al verslikken de 'bestuurders' zich steeds vaker. Zo wordt hun gezag nog ongelooftwaardiger.

delft

Op 12 december barstte de bom: het hoofdgebouw van de T.H. Delft werd bezet door zo'n 800 mensen. Aanleiding was de weigering van het C.v.B. om een beslissing van de Hogeschoolraad, 17 november n.b. genomen!, uit te voeren. Dit hield in een weigering om alle studenten een studiebewijs te geven of ze nu de 1.000 gld. betaald hadden of niet. Het ging dus weer om die studenten die niet centraal

zijn ingeschreven, maar wel minstens 50% van hun tijd aan studie besteden. De bezetting duurde 5 dagen. Op 16 december werd een akkoord bereikt tussen het C.v.D., fracties van de Hogeschoolraad en vertegenwoordigers van de bezetters: de afgifte van stu-

diebewijsjes werd centraal geregeld, en er werd géén onderscheid gemaakt tussen betalende en boycotterende. Trouwens, eerder had Van Veen al moeten toegeven dat het verkrijgen van kinderbijslag en uitstel militaire dienst niet gebruikt kon worden als pressiemiddel voor collegegeldbetaling. Het was zelfs nooit zo bedoeld! ('Onbegrijpelijk' dat er dan 3 maanden lang de grootste verwarring heerste bij de Universiteitsbesturen rond de afgifte van studiebewijzen).

VERVOLG PAG.2

2000 GSB-LEDEN !!

Dat is niet mis te verstaan, voor niemand niet. En we zijn er ook nog niet mee opgehouden want nog veel te veel mensen zijn vóór de GSB,

maar zijn nog geen lid. Al is 2000 een heleboel (nog iedere dag komen er bij) toch staat de GSB financieel nog zwak. Waarom? Vorig jaar kre-

gen we meer geld; dit jaar is het in het gunstigste geval zo'n f10.000,- minder, en misschien zelfs meer dan f20.000,-. Beide mogelijkheden zonder dank afkomstig van ons college van bestuur, dat voor de laatste mogelijkheid kiest als de boycotterende niet worden meegeteld als lid, en dan ook niet meetellen voor de subsidie. Dat is dan dit keer niet een rechtstreekse aanval op de boycot zelf maar wel op de GSB. En waarom zouden ze de GSB niet dwarszitten als ze dat ongehinderd kunnen doen? Reden genoeg om dat niet over ons te laten komen zonder verzet. Reden genoeg ook om alsnog lid te worden van de GSB. Bij ons telt wel iedere student. Th.

BEURZEN AVOND

INFORMATIE OVER:

- DE SLUITINGSDATUM 31 JAN.
- DE LOON- EN PRIJSSTIJGINGEN,
- WEIGERACHTIGE OUDERS,
- BEURZEN EN LENINGEN,
- BEURZEN EN DE BOYKOT,
- EEN NIEUWE STUDIEFINANCIERING?

DISKUSSIES EN SPREKERS:

- DHR. SMIT, STUDENTENDEKAAN,
- FONS BUESINK, SEKR. STUDIEFINANCIERING GSB

donderdag 25 jan
20-00 uur academie

INHOUD MAIT SOEZ'N

blz. 2-over ons legertje en het postkantoor.
blz. 3-wat ze nou weer willen met die plaatsingscommissie
blz. 4/5-veel over Vietnam, en ook over de boycot van producten, met standpunten uit de vakbeweging; en over het gepraat op het BWA-kongres.
blz. 6-alsdat het gaat om de democratie; en over werk dat er niet is.
blz. 7-VAN BOVEN, een merkwaardige aksie.
blz. 8-naast tante miep en ruppert de unieke mogelijkheid om abonnee te worden.

van veen's valkuil VERVOLG

Daarom was het des te wonderlijke dat enige dagen later een ijlbode van Van Veen aan de T.H. poorten aanklopte met het bericht dat de minister niet akkoord ging met de hele gang van zaken.

Argument van Van Veen: Voor verklaringen die gebruikt worden voor kinderbijslag mag alleen het model gebruikt worden dat Van Veen zelf de Universiteitsbesturen op 9 november had toege-stuurd. Dit model vereist

peling kollegegeldbetaling - kinderbijslag en uitstel militaire dienst.

Met de nog verse herinnering aan de (juist) opgeheven bezetting, besloot het C.v.B. in Delft de brief niet als een formeel verbod te beschouwen, en ging op haar oude pad verder. Een woedende Van Veen dreigde daarop een 'dringende aanwijzing' te geven, dat z'n richtlijnen nagevolgd moesten worden (vreemde kontradiktie). Het kroonlid

zeer zwak. Ze beseften dat heel goed: 5 januari koos het C.v.B. eieren voor z'n geld en liet daarmee de minister voor wat hij is. De Delftenaren krijgen nu weer hun studiebewijzen. Het kort geding wordt echter aangehouden, voor het geval het C.V.B. weer 'draaierig' mocht worden. En minister Van Veen is van plan het besluit van het Delftse C.v.B., om tóch weer bewijzen uit te reiken, aan de Kroon ter vernietiging voor te dragen.

groningen

Iets dergelijks speelde zich af in Groningen op 20 december. De U-raad vergaderde en als punt 9 stond eindelijk officieel geagendeerd "Uitstel Militaire Dienst". Tot dan toe was elke discussie daarover in de U-raad systematies omzeild met schijnargumenten als: geen tijd, ik weet er te weinig van, geen stukken erover e.d., hoewel de GSB herhaalde malen de zaken haarfijn uit de doeken had gedaan.

Er werd na moeizame discussie een 2-tal moties aangenomen.

1. dat de officiële verklaring, af te geven door het Centraal inschrijvingsburo, verstrekt wordt op basis van studieresultaten en niet mede op basis van al dan niet centraal ingeschreven zijn.

2. Dat toevoegingen als: 'Staat niet centraal ingeschreven' overbodig zijn en dus achterwege moesten blijven.

Het is een droef feit dat 2 moties, die herhalen wat er in de wet staat, zolang op zich hebben laten wach-

ten, en nog erger, dat een aantal studenten op deze manier gedwongen werd 1.000 gld. te betalen, zonder dat het nodig was.

Het C.v.B. was dan ook niet erg ingenomen met de moties. Ze besloot 'ze op hun uitvoerbaarheid te onderzoeken'. Hôe dat gedaan is bleek toen studenten die de donderdag daarop naar het Centraal Inschrijvingsburo togen, hun verklaring kregen met onder het hoofdje: Verdere opmerkingen: 'Alléén op basis van studieresultaten verleend', of in een ander geval: 'Op studieresultaten geen aanmerkingen'. Dit tantologies spelletje is nu opgehouden. Na een telefoontje van een GSB-bestuurder zijn de 'verdere opmerkingen' verdwenen.

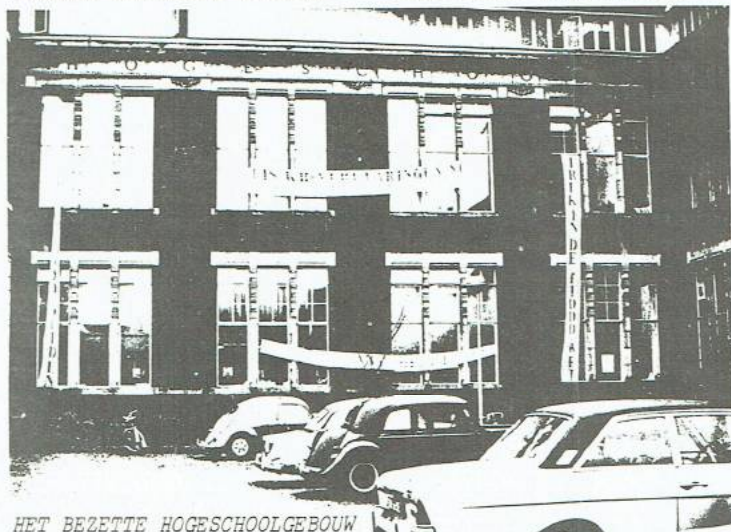
komende maatregelen

De stappen voor januari zijn bekend: Wanneer men er in slaagt de boycotters te 'lokaliseren', krijgt ieder een 'milde aanmaning' om toch maar te betalen. Wanneer geen reactie volgt: een 2e briefje, wáárom niet betaald wordt.

Wanneer de boycotter weer niet reageert, houdt de zaak op. Meer middelen zijn er momenteel niet. Doe dus niets!! Stuur geen briefjes, nieuwjaarswensen of wat dan ook.

Want het C.v.B. wil niet vooruitlopen op het volgende overleg met de minister dat 23 januari (of later) moet plaatsvinden. (Tenminste, als we hen op hun woord moeten geloven).

Maya Vermeulen.

HET BEZETTE HOGESCHOOLGEBOUW

een centrale administratie waaruit men kan afleiden of de student het kollegegeld betaald heeft.... Een prachtig middel om de boycotters te administreren, terwijl de overheid zwijgt of met zo'n model, waarop staat: 'Deze student is op centraal nivo onbekend' nog wel kinderbijslag is te verkrijgen, zelfs al verklaart de man zelf, dat hij zijn tijd besteedt aan studie. Die konklusie mogen de studenten zelf trekken.... Precies, dus tóch weer kop-

Verheul werd onder 'ministeriële druk' gezet (met ontslag bedreigd); het C. v.B. toonde zich niet bestand tegen deze onsmakelijke praktijken: de uitgifte van studiebewijsjes werd stopgezet. Onmiddellijk spande de V.S.S.D. een kort geding aan tegen het bestuur om haar door een gerechtelijke uitspraak te dwingen de afgifte te hervatten. Op 19 januari zou de zaak behandeld worden. De studenten stonden sterk, het bestuur en Van Veen

gesprek

TUSSEN KOMMANDANT EN ADJUDANT.

Adj: Alle manschappen omgekomen, majoor; de aanval was volkomen onverwachts.

Komm: Al mijn jongens omgekomen op het veld van eer, verschrikkelijk!

Adj: Inderdaad, majoor.

Komm: Zorg dat alle stoffelijke overschotten afzonderlijk worden geborgen en naar het moederland vervoerd. Alle krijgen het erekruis....gevallen voor het vaderland.

Adj: Pardon majoor, maar er is een moeilijkheid....

Komm: Voor de draad ermee.

Adj: Soldaat De Kooy en soldaat Van Laren, ziet u, waren vrienden...

Komm: Ach ja, samen jong, samen vrienden, en dan opeens...

Adj: Ze waren meer dan vrienden, majoor. Vlak voordat de onverwachte aanval plaatsvond onderhielden ze geslachtelijk verkeer; na de ontploffing waren ze niet meer van elkaar te onderscheiden, je kon om zo te zeggen niet meer zien waar de één ophield en de ander begon.

Komm: Wat zeg je daar?!

Adj: Moeten zij ook beschouwd worden als gevallen voor het vaderland, majoor?

Komm: Zeg! Ben jij helemaal!!

Adj: We kunnen ze als vermist opgeven, majoor?

Komm: Dat vee?! Vermist?! Rapporteer dat ze zijn overgelopen naar de vijand!

Adj: Maar die ouders dan, majoor?

Komm: Dit is een bevel! Overgelopen naar de vijand!

Adj: Tot uw orders, majoor.

Komm: Zo lang ik leef geen flikkers in mijn oorlog!

van veen waart rond bij de post

Wie de laatste weken met behulp van een kascheque konstant geld van z'n girorekening wou halen, bemerkte dat Van Veen zelfs op het postkantoor z'n handlangers heeft zitten. Als je namelijk je kollegekaart van het afgelopen jaar toonde, was het niet mogelijk geld op te nemen. Uw kaart is verlopen, wordt er vriendelijk vanachter de balie gezegd en je zult je pas of een ander legitimatiebewijs van huis moeten halen om je financiële behoeften te kunnen bevredigen. Bij nadere informatie bleek dat deze maatregel met ingang van 1 januari geldt en speciaal met het oog op de f 1.000,- boykot is genomen.

Hoewel er natuurlijk helemaal niets aan het handje is -je kunt eventueel op

het postkantoor een legitimatiebewijs krijgen- wordt het nu wel duidelijk op wat voor manieren de demissionaire minister van onderwijs tracht nog iets van de schade te redén.

Wie daarvoor zelfs het postkantoor nodig heeft, staat wel heel erg zwak.

Maar ach, laat onze, binnen zijn eigen partij aan de kant gezette, CHU-boy maar wat aanmodderen. En fluiten naar de duizend gulden!

H.T.

PLAATSINGS-KOMMISSIES:

WAT WILLEN ZE ERMEE?

In november 1972 werd vrij geruisloos een rapport over de plaatsingskommissie door het Grondraden Overleg van Neerlandici Groepen (GONG) gepubliceerd. Het rapport gaf de resultaten van een enquête, die onder alle eerstejaars studenten Nederlands was gehouden. Met de gegevens van dit onderzoek in de hand zou een meer principiële discussie over de plaatsingskommissies (pk's) gestart kunnen worden. Een discussie, die in december in de Seksieraad Nederlands van de Academische Raad (SNAR) gestart is, in diverse aksiegroepen reeds lang gevoerd werd en wordt en op het laatste GSB-seminar min of meer resulteerde in het vaststellen van een eenduidig standpunt t.a.v. de pk. De discussie binnen de GSB, o.a. gerelateerd aan de concrete situatie op de afdeling Nederlands, omvat het volgende.

kriteria

De pk's werden door ex-minister De Brauw ingesteld met de volgende functie: "pk's dienen op de specifieke fakulteiten alleen daarvoor dat een evenwichtige verdeling van aantallen bestaat i.v.m. capaciteiten van andere instellingen". Die verdeling geschiedde d.m.v. de volgende urgentiekriteria:

1. godsdienst,
2. het reeds ingeschreven staan aan een instelling,
3. dringende persoonlijke omstandigheden,
4. het in of in de naaste omgeving woonachtig zijn van de ouders.

Hier blijkt het eerste adertje onder het gras te schuilen: naast het ontbreken van criteria als het hebben van een kamer, het hebben van vrienden/vriendinnen in een bepaalde stad worden op geen enkele manier studie-inhoudelijke en studie-organisatorische (b.v. mate van democratisering) argumenten gehonoreerd! Door aan deze, voor vele eerstejaars, zwaarwegende argumenten geen aandacht te schenken, past de pk blijkbaar de ideeën van Posthumus m.b.t. de uniformering van studies, in de praktijk toe. Een aardige bijkomstigheid is, dat het criterium van godsdienst door slechts 7% van de ondervraagden wordt genoemd als primaire reden in een bepaalde stad te willen studeren.

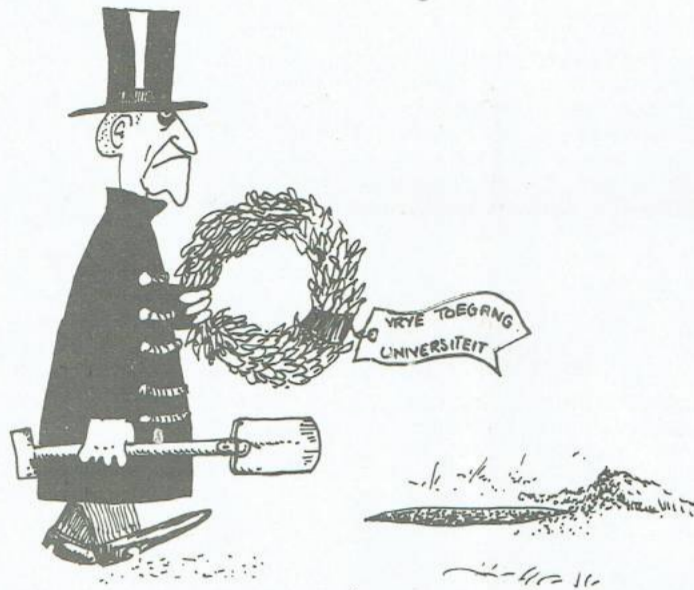
Het grootste gevaar bij het werk van de pk is dat niet

de urgentiekriteria (die niet urgent genoeg zijn) maar capaciteitsopgaven de doorslag geven.

Niemand moet dan ook verwonderd opkijken als het ministerie de capaciteit levert

lers van dit beleid.

In plaats van de voorzieningen uit te breiden met het oog op de voorspelbare toename van grote aantallen studenten, werd de botte bezuinigingsbijl ter hand ge-

op basis waarvan de pk de plaatsen moeten gaan verdelen. Het is al bij medicijnen gebeurd!

drempels

De centrale Vooraanmelding en Voorinschrijving werpen drempels op bij de toegang tot de universiteit. Het vroege tijdstip (in '72: tot 1 mei) noopte velen tot het maken vaneen vroegtijdige en misschien daardoor voorbarige keuze, die later niet teruggedraaid kon worden. De vrijheid van studiekeuze wordt dus enerzijds bemoeilijkt en anderzijds volledig ontkracht doordat studie-inhoudelijke argumenten geen rol spelen bij de toewijzing Voeg daarbij de slechte voorlichting (36% kreeg informatie van het daarvoor aangewezen instituut: de school) en de vrije toegang tot het hoger onderwijs blijkt in vele opzichten een fiksie. En dat was toch beslist niet de bedoeling van De Brauw?

capaciteit

De hiervoor geleverde kritiek valt een beetje in het niet bij de wortel van al het kwaad: bezuinigingen. Door het stelselmatig werken met te lage prognoses m.b.t. de aantallen te verwachten studenten en zelfs deze minime aantallen niet te begeleiden met de meeste urgente uitbreidingen, werd bezuinigd en bezuinigd. Personeelsstop, bouwstop en studentenstops waren de pij-

kelijk raden: voorbereider van studentenstops. Medicijnen en tandheelkunde zijn hiervan sprekende voorbeelden en het feit, dat er een stop voor Nederlands zou zijn geweest als niet Croningen en Amsterdam (GU) weigerden mee te werken aan de pk, spreekt boekdelen.

Een andere hint in die richting geeft ons het College van Bestuur in haar brief aan de fakulteiten met het verzoek capaciteitsberekeningen te doen. Als we stops buiten de deur willen houden, zullen we geen opgave van de capaciteit moeten doen, die er alleen voor dient om de armoede gelijk te verdelen.

Het maken van capaciteitsberekeningen lost de problemen niet op: de door de bezuinigingen gehavende situatie blijft onveranderd. Ergo, capaciteitsopgaven zullen gebruikt worden om nog meer te bezuinigen. Medicijnen levert ons weer het voorbeeld: na pk en studentenstop worden capaciteitsberekeningen aangegrepen om de faciliteiten niet uit te breiden!

Uitbreiding is volgens van Veen niet meer noodzakelijk, nu er een stop is.

Ook in andere gevallen zal op geen enkele manier medewerking aan de pk's verleend moeten worden; een onbeperkte toelating moet ons alternatief zijn.

niet met gemak

De nagestreefde vrije toegang levert in de huidige, bezuinigde situatie diverse moeilijkheden op, zowel voor studenten als docenten: te weinig ruimte, overlappende programma's voor de medewerkers etc.. De andere kant van de medaille heeft echter zulke verstrekkende en onaanvaardbare consequenties, dat de keuze tussen onbeperkte toelating met (tijdelijk) slechte voorzieningen en beperkte toelating met niet betere voorzieningen altijd in het voordeel van de eerste mogelijkheid moet uitvallen.

Een eenmaal ingevoerde studentenstop valt niet meer uit de weg te ruimen en tast het grondwettelijk recht op onderwijs wezenlijk aan. Om alle mogelijkheden tegen te gaan, die een stop kunnen doen ontstaan en de weg vrij te maken voor herstructureeringen zoals Posthumus, moet de plaatsingskommissie op allerlei manieren bestreden worden.

henk tameling

wees weer verstandig

➤ **Vraag een beurs aan** ◀
Vóór 31 januari a.s.

landelijk

overleg

grondraden

70.000 MAN: NIXON MOET HET AKKOORD MET NOORD VIETNAM TEKENEN!

BOYCOT USA ?

In Utrecht demonstreerden meer dan 50.000 mensen tegen de politiek van de V.S. in Vietnam. Een leus die niet officieel werd meegevoerd, maar wel door velen geroepen was: Boycot Amerikaanse produkten. P.v.d.A en P.P.R. hebben er op aangedrongen bij de vakbeweging. Maar de vakcentrales hebben laten weten dat ze er niet aan mee kunnen werken. In het laatste nummer van WK, orgaan van de Industriebond NVV staat een officiële verklaring van het bestuur, waarin ze het standpunt van de vakcentrale onderschrijft:

Voor vrede in Vietnam

Het Overlegorgaan van de drie vakcentrales heeft besloten niet in te gaan op suggesties om naar aanleiding van Amerikaanse acties in Vietnam massale boycotacties te organiseren, die gericht zouden moeten zijn tegen Amerikaanse bedrijven, schepen, vliegtuigen en handelsprodukten. Hoe ook de Nederlandse vakbeweging vervuld is van afschuw over de bombardementen met name op bevolkingscentra in Noord-Vietnam en hoe zij ook veroordeelt dat de Amerikaanse regering naar dergelijke middelen grijpt om druk uit te oefenen op de tegenpartij, zij kan — nog afgezien van de praktische bezwaren en van een oordeel over de effectiviteit — niemand van bovenaf voorschrijven aan dergelijke boycotacties mee te doen. Het Overlegorgaan meent dat de laatste ontwikkelingen, die geleid hebben tot het weer op gang komen van de onderhandelingen, hoop kunnen geven voor een spoedig staken van alle vijandelijkheden in Vietnam. De Nederlandse vakcentrales zullen op hun internationale organisaties een dringend beroep doen druk uit te oefenen op betrokken partijen om alles in het werk te stellen om de vrede te herstellen.

Maar er zijn ook ingezonden brieven en telegrammen gepubliceerd:

Industriebond nvv plein40-45 1 amsterdam

vragen ondersteuning boycotacties volgens deens voorstel
bedrijfsleidinggroep hoogovens

aan : hoofdbestuur "Industriebond n.v.v."
namens het genele personeel van Kuypers machinefabriek b.v.
te rotterdam protesteren wij krachtig tegen het optreden van
de Amerikaanse regering in Vietnam en in het bijzonder tegen
het steelselmatig bombarderen van dit land.
wij vragen u hierbij dan ook dringend om tot acties over te
gaan die gericht zijn tegen dit optreden van de Amerikaanse
regering.
ondernemingsraad
kuypers machinefabriek b.v.

Al of niet boycot van de VS. raakt niet alleen arbeiders in industriële bedrijven. De vervlechting van nederl. en Amerikaans kapitaal doet zich op allerlei sectoren gelden. Aan de Universiteiten en losstaande researchinstututen wordt onderzoek gedaan in dienst van de NAVO, en dus voor de VS.

onderzoek

In 1962 kreeg RVO-TNO in het kader van de Mutual Weapon Development Program uit de VS enige miljoenen dollar voor onderzoeksprojecten. Medio 1967 liepen er contracten van het VS-ministerie van defensie met Nederlandse laboratoria ten belope van ongeveer 850.000 dollar. Op 15 mei '69 waren er vijf Pentagon-kontrakten met Nederlandse laboratoria voor een bedrag van 550.000 dol. het werd verdeeld onder o.a. het Chemies Lab. van RVO-TNO onderzoek naar strijdgassen het Nederl. Lucht-en Ruimtevaart Lab en het Radiobiologisch lab, beide van RVO-TNO. Het Medies-biol. Lab van RVO houdt zich vooral bezig met het testen van in Nederland

en andere NATO-landen ontwikkelde zenuwgassen. Via personele relaties en onderzoekssubsidies zijn vele Universiteiten nauw betrokken bij RVO onderzoek. In 1971 werd subsidie verleent aan:
-onderzoek over Antropogenetica, voor 6 werkgroepen aan de Universiteiten van Groningen, Leiden en Nijmegen i.s.m. het Mediesbiol. Lab. RVO. bedrag: f270.500.
-onderzoek Neurofarmacologie, voor 8 werkgroepen aan de Universiteiten te A'dam(GU), Groningen, Leiden, Nijmegen, Utrecht en de Mediese Fakt. te R'dam i.s.m. het Mediesbiol. Lab RVO-TNO.
De NAVO-beurzen van ZWO '71 werden verleend aan wetenschappers die allemaal naar de VS vertrokken (1 naar Brussel). Er was ook een medewerker van de TH Eindhoven bij. In Eindhoven wordt echter onderzoek gedaan naar vuurleidingsapparatuur voor Defensie!
Het is allemaal een ingewikkeld zaakje. Maar vast staat dat op de Universiteiten indirect een bijdrage geleverd wordt aan de VS-oorlog in Vietnam. M.V.

Ook ouderen nemen geen blad meer voor de mond. Getuige deze foto die werd gemaakt tijdens de demonstratie in Groningen op 30 december.

BWA AAN DE PRAA

Dat de functie van de wetenschap steeds genadelozer ontmaskerd wordt (Vietnam) en de wetenschapsbeoefening en het wetenschappelijk onderwijs al meer ondergeschikt gemaakt wordt aan het handhaven van de status quo is een steeds duidelijker wordende realiteit. Het wetenschappelijk onderzoek wordt enerzijds hoe langer hoe meer aan de universiteiten onttrokken en datgene wat er nog overblijft wordt door de wijze van financiering aan nauwe banden gelegd. Binnen de industrie wordt als gevolg van de verslechterende conjunctuur steeds minder geïnvesteerd in de onderzoekssector — deels omdat op korte termijn dergelijk onderzoek niet rendabel is, deels door de monopolisatie op de markt van de ondernemer. Als gevolg daarvan merkt de afgestudeerde akademikus aan bedrijfssluitingen en werkloosheid, dat zijn po-

sitie in wezen niet veel anders is dan die van welke arbeider dan ook. Hij is onderworpen aan de wetten van vraag en aanbod van de arbeidsmarkt. Door o.a. het verhoogde aanbod blijkt hij binnen het arbeidsproces vaker op plaatsen terecht te komen die beneden zijn kwalificatieniveau liggen. Deze ontwikkelingen leidden drie jaar geleden ertoe dat progressieve wetenschappers de noodzaak van het zich organiseren inzagen om zich te bezinnen over deze ontwikkelingen en er een afdoend antwoord op te vinden. Dit leidde tot de oprichting van de Bond voor Wetenschappelijke Arbeiders. De geschiedenis van de B.W.A. en de opvattingen en (misvattingen) over de positie van de wetenschappelijke arbeider vertonen een aardige parallel met de ontwikkelingen zoals die zich binnen de studentenbeweging hebben voorgedaan en voordoen. Misvattingen over

NIXON TEKEN DI

Het landelijk comité, dat de heeft georganiseerd beraadt z nieuwe mogelijkheden voor aks op richt is de zo massaal moge affiche met het opschrift "Nix de demonstranten in Utrecht. Ook op het GSb-kantoor zijn de De prijs daarvan bedraagt 2 g stemd voor het Medisch Comité

GROOTSE BETOGING

Dat was de Vietnambetoging in Utrecht. Grootse was ook de enorm brede samenwerking: de linkse partijen met de konfessionelen en Kom. J.v.V. Een van de sprekers, die dit nog eens extra benadrukte, was Han de Leeuw van het komitee jongeren voor Vietnam. Hoewel er maar drie sprekers waren in Utrecht is de rede van Han de Leeuw nauwelijks genoemd, wel gemeden in de pers. Daarom volgen hier enkele citaten.

"Wij zijn hier om onze verontwaardiging te demonstrenen.

En dat is nodig, verschrikkelijk nodig.

Want wij mogen niet toestaan dat de barbaarse bombardementen nog langer doorgang vinden. Wij mogen niet toestaan, dat het volk van Vietnam nog langer bloot staat aan een terreur die behoort tot de meest gruwelijke en vernietigende uit de geschiedenis. Nixon noemt dat druk uitoefenen! Maar deze praktijken zijn ondulbaar voor Vietnam, voor de gehele wereld. Als

werd niet ingegaan. Dit zou iets voor de tweede dag worden, maar ook daar werd helaas teveel theoreties en los van enige praktijk gediskussieerd. Droevig en tekenend bijna voor het hele kongres was het feit dat er ontzettend veel over de wetenschappen binnen het bedrijfsleven werd gepraat, maar dat van deze categorie praktijken niemand aanwezig was. Het merendeel van dit overigens goed bezochte kongres bleek werkzaam op de Universiteiten. Ter discussie stond het punt of de BWA op moest gaan in de vakbonden en hoe dat dan en onder welke voorwaarden dit zou moeten gebeuren. Vic Allen (lector in industriële verhoudingen in Engeland) merkte in zijn kongresrede op dat de wetenschappelijke arbeider niet vanuit de "hoogte" moest afdalen met een gevoel van we zullen die "arme" arbeiders wel eventjes helpen. Hij is immers zelf een arbeider met een kwalifikatie op een ander niveau en met misschien meer voorrechten, maar hij werkt onder dezelfde uitbuitingsverhoudingen als iedere andere arbeider.

Met opvattingen van je eigen messiasfunctie (vgl. MLS) en het arm vinden van arbeiders moet je niet bij arbeiders komen aanzetten: dan lachen ze je vierkant uit. In Engeland staat de arbeidersbeweging, gezien de ervaringen, nogal argwanend tegenover de akademikus, die in het verleden zijn medewerking wilde verlenen, afhankelijk van de omstandigheden en die wis-

deze methoden geduld zouden worden, wie, waar hij ook woont, zal zich dan nog veilig voelen in deze wereld!"

"We moeten ons hierin verenigen, gezamenlijk en in eenheid de aktie voor ons gemeenschappelijke doel voeren.

Dat heeft het jongerenkomitee steeds als een hoofddoel gezien.

Op die basis heeft zij vele en omvangrijke aksies gevoerd, waarbij zonder enige twijfel de zeer grote manifestatie in het Amsterdamse Bos eind april van het vorige jaar een hoogtepunt was. Daar immers al, demonstreerden tienduizenden jongeren uit het hele land van zeer verschillende politieke richting en geloofsovertuiging, twee dagen lang tegen de Vietnampolitiek van Nixon, voor een verdwijnen van de Amerikanen uit dat land waar zij niets te zoeken hebben. Daar werd een belangrijke

Han de Leeuw, spreker namens de jongeren; geboycot in de persmedia. (Omdat hij voorzitter van het ANJV is?).

selden nogal eens. Waar het op aan kwam, en dat benadrukte later ook Groeneveld, was de solidariteit en een duidelijke stellingname en die is niet afhankelijk van de omstandigheden. Groeneveld verklaarde, dat het NVV bereid was besprekingen te openen met de BWA, maar dat dat niet inhield, dat het NVV eventuele opname van de BWA zou zien als van hoera, hier komt de wetenschap. Greenberg, een Amerikaans wetenschapsdeskundige, toonde zich gezien zijn ervaringen nogal pessimistisch over het organiseren van wetenschappers.

onmacht

Wat hem in Amerika opviel, was de apolitieke instelling van de afgestudeerde akademikus. Toen hij onlangs in Californië sprak met werkeloze fysici en chemici die ijsjes en kranten verkochten en hen vroeg waarom ze dachten dat ze werkeloos waren, antwoordden ze "Oh that just an accident". En op zijn vraag of ze dachten dat er snel

stoot gegeven voor een werkelijk nationale protestbeweging, zoals die nu is gegroeid, en die vandaag hier in Utrecht, een werkelijk ongekend nieuw hoogtepunt heeft bereikt.

Een hoogtepunt, dat we niet meer los mogen laten, maar dat ons moet inspireren tot nieuwe eensgezinde aktie, ook in de toekomst".

"Nixon moet verder op de terugtocht gedrongen worden. Dat kan, door een machtige protestbeweging, die er nu reeds heeft toe geleid, dat Nixon de bombardementen op Hanoi en Haifong heeft moeten staken.

Ons protest heeft invloed. Niemand, ook Nixon niet, kan die beweging negeren. Onze gezamenlijk aktie, van allen die hier aanwezig zijn en al degenen die hier niet konden zijn, ons verzet moet doorgaan, tot het moment dat Nixon de vrede tekent, en hij de daad bij het woord voegt, door Vietnam aan de Vietnamezen te laten en daar te verdwijnen." Ruud Weydeveld.

verandering in hun situatie zou komen zeiden ze allemaal "sure". Bij navraag waarom ze daar zo 'sure' over waren antwoordden ze dan 'dat het al zo'n tijd slecht was geweest, dat het gewoon wel moest veranderen', als geloofden ze in een soort voorzienigheid.

Ik geloof dat hierin voor een deel de kracht en de betekenis van de huidige studentenoppositie ligt, die aan een georganiseerd optreden als vakbond een duidelijke politiserende funktie koppelt. Maar zoals reeds eerder vermeld, op deze organisatorische kwestie werd verder niet ingegaan. Kenmerkend voor de machteloosheid van de wetenschappelijke arbeider was, dat zaterdagochtend een solidariteitsmotie voor de Vietnamdemonstratie in Utrecht werd aangenomen, maar het voorstel om daadwerkelijk solidariteit te betuigen door de middagzitting op te schorten en met z'n allen naar de demonstratie te gaan, met overgrote meerderheid werd afgewezen. Overigens lag de onmacht van het kongres al enigszins in de opzet, omdat het demonstratieve karakter van dit kongres door de gekozen sprekers elke discussie die met beide benen op de grond zou kunnen staan, uitsloot.

Behalve enkele slotresoluties die aan het eind van het kongres aangenomen werden, is de vraag open gebleven van het 'hoe en het waarom van een organisatie van wetenschappelijke arbeiders'.

Max de Ruiter.

VREDE
NU!

demonstratie in Utrecht op het ogenblik over es. Waar zij zich voorlopig ijke verspreiding van een n, teken nu", de leus van

de affiches verkrijgbaar. den, de opbrengst is be Nederland-Vietnam.

tema

de rol van de intellectueel in de klassestrijd en dat je als iets meer geprivilegieerde niet op zou mogen komen voor je belangen, als zou dat minder bedeelden schaden, vind je ook binnen de studentenbeweging terug.

Het BWA-kongres (6 en 7 januari) had als thema "hoe wetenschappers zich zouden moeten organiseren en waarom". Daartoe waren allerlei sprekers uitgenodigd waaronder A. Gorz, Vic Allen, Arie Groeneveld en David Greenberg. Er werd veel gepraat op het kongres, maar het teleurstellende daarvan was dat het meeste van dat gepraat voorbijging aan het eigenlijke kongrestema. Op prakties-organisatorische kwesties, bijv. hoe organiseren wij de wetenschappers, werkzaam binnen het bedrijfsleven en wat daarvoor noodzakelijke voorwaarden zijn,

de wub: valse harde noot

Door de aksies in november hebben we veel suksessen geboekt: vertraging van enkele maanden waardoor het College van Bestuur tot overleg met de fakulteiten gedwongen kon worden, belangrijke konsessies, zoals de mogelijkheid om een be-

zeker van de erkenning van hun raden en ook de volgende fase, het aanvragen van eksperimenterartikelen is voor het C.v.B. en sommige anderen een mooie gelegenheid om de WUB-aksie voor het behoud van gedemocratiseerde raden terug te drin-

in van een vertegenwoordiging in de sektieraad natuurkunde, blijkens het opkomstpercentage van 42% tijdens de verkiezingen. En dat terwijl maar één lijst was (de GSB natuurlijk....)

invloed

Een bestuur waarin staf en studenten invloed kunnen uitoefenen, is en blijft vanuit Den Haag gezien een struikelblok voor het invoeren van nadelige maatregelen. Dat blijkt wel uit de 1.000 gulden boycot, waar de relatieve autonomie van de (sub)fakulteiten borg stond voor het afgeven van de bewijsjes en de weigering mee te werken aan een administratieve kontrôle. Ook het steeds weer uitsstellen van de Posthumusplannen, het groeiend verzet tegen de bezuinigingen en het in het verleden afwijzen van studentenstops, capaciteitsopgaven en plaatsingskommissies zijn ondenkbaar zonder een oppositie die gebruik maakte van de gedemocratiseerde instellingen. Dat is dan ook precies de reden waarom ze uitgehold dreigen te worden. Overigens niet alleen door de WUB maar ook door de McKinsey planning en bepaalde onderdelen van de Posthumusplannen (die vakgroepen bv.).

Hierbij worden schijnbaar redelijke argumenten gehanteerd, zoals het argument van 'het toetsen van de representativiteit van de sub fakulteitsraad', dat het C.v.B. onlangs gebruikte om de subfakulteit psychologie een kommissie aan te smeren met een vage taakomschrijving en een gevaarlijke samenstelling i.p.v. de subfakulteitsraad te erkennen. Er is nu echter een kommissie ingesteld die de aanvraag van het eksperimenterartikel voorbereidt, waar ook de psychologiestudenten actief aan meewerken. Andere voorstellingen, als zouden de actieve studenten niet-studentenbelangen op het oog hebben en de massa van de studenten een domme volgzaam kudde, worden momenteel door enkele mensen gebruikt bij de afdeling Nederlands om de Algemene Vergadering als hoogste beslissingsorgaan en het één man één stem weg te krijgen!

Zolang de raden niet erkend, de eksperimenterartikelen niet zijn toegewezen en dergelijke argumenten gebruikt kunnen worden om de studenten zand in de ogen te strooien, zijn de aksies tegen de WUB nog niet afgelopen.

A.M.

..bestuurders die niet onder democratische controle staan..

roep te doen op het eksperimenterartikel zonder al tot WUB-raad omgeknutseld te zijn en eenheid in de aksie met grote delen van TAP en staf. (Denk b.v. maar aan de solidariteitsverklaringen van de ABVA en de WVO-afdeling Groningen). Maar laten we niet de vergissing maken te denken dat we de WUB al buiten de deur hebben: zo zijn met name de subfakulteiten psychologie en peda-andragogie nog niet

gen. Zo was bij de fakulteit der Letteren, die als eerste erkend werd, sprake van het laten vallen van enkele belangrijke onderdelen uit het reglement, toen een beroep moest worden gedaan op het eksperimenterartikel. Gelukkig is dit voorkomen en ook bij natuurkunde is men na de golf van meetings, moties en kollegestakingen niet op zijn lauweren gaan rusten. Veel studenten zagen het belang

mensen hebben recht op werk

Het tekort aan werkgelegenheid en de stagnerende industrialisatie zijn twee kernproblemen van de regionale onderontwikkeling. Uit de werkloosheidscijfers van het ministerie van sociale zaken over december 1972 blijkt dat het Noorden onverminderd de koploper blijft van de werkloosheid. Het aantal werkloze mannen en vrouwen klom landelijk op tot 114.650. Bij een teruggang van de totale werkgelegenheid in Nederland, komen de klappen het hardst aan in die gebieden die steeds al met het probleem van de werkgelegenheid kampen. In Oost-Groningen bv. is het aantal werklozen inmiddels gestegen tot ruim boven de 3.500. In dit artikel zal enigszins worden ingegaan op de werkgelegenheid en de industrialisatie in de regio. Vooral met het doel om kader te geven, waarbinnen dreigende teruggang (strokarton, aardappelmeel, scheepsbouw, machinefabrieken) in de werkgelegenheid gezien kan worden.

landbouw

Om mee te beginnen de landbouw, visserij en wat er verder bijhoort zoals hout-

hakkers etc. Na de tweede wereldoorlog vond in Nederland in versneld tempo de omschakeling plaats van een voornamelijk op de landbouw en de handel geöriënteerde maatschappij naar een industriële samenleving. In 1947 werkte bijna 33% van de mannelijke beroepsbevolking van het NDL in de landbouw. Hoewel dit percentage in 1960 reeds is teruggelopen tot 21,5% en ook hiervan het grootste deel nog zou verdwijnen in de daarop volgende jaren, bevond de werkgelegenheid in deze sektor zich wat Friesland en Drenthe betrof in 1968 op het peil dat in 1947 landelijk gold. Het nietsontziende EEG-landbouwbeleid, met name in Nederland perfect uitgevoerd, kennelijk omdat de Nederlandse regering zich zeer veel gelegen laat liggen aan de belangen van de multi-nationale koncerns, was en is gericht op het hoe dan ook (maar steeds in het nadeel van de boeren en tuinders) doorvoeren van de kapitalistische "noodzaak" van omschakeling. De EEG-politiek, de daaruit voortvloeiende omstandigheden waaronder veel boeren tot sanering gedwongen worden,

en een gelijktijdig stagnerende industrialisatie (daarover straks meer) maken tesamen dat de positie van de boeren en tuinders in het NDL zeer moeilijk is.

industrie

De ontwikkelingen in de nijverheidssector hangen ten nauwste samen, bepalen zelfs voor een groot deel de algemeene economische situatie in het NDL. De stagnerende industrialisatie en de achterblijvende werkgelegenheid zijn de kern van de regionale onderontwikkeling. Op deze problemen wordt daarom straks dieper ingegaan. Hier wordt nu even aandacht besteed aan dat deel van de industrie, dat gebaseerd is op de verwerking van landbouwprodukten. Deze verwerkende industrie (de link tussen de landbouw en de industrie) is voor ongeveer 22% van de bevolking van Groningen de basis van het bestaan, de broodwinning. Het is met name deze industrie (oa. strokarton, en aardappelmeel) die kampt met structuur- en/of omschakelingskrisen. In de dienstensektor zitten allerlei categorieën in de knel. Het aantal vestigin-

gen in de detailhandel bijvoorbeeld is in de laatste 20 jaren met zowat een derde gedaald. Absoluut gezien ging dat in het NDL van 28.872 in 1950 naar 19.680 vestigingen in 1971. Het sterkst speelde dit in Groningen en Friesland, in iets mindere mate in Drenthe. Dit is in de eerste plaats het gevolg van de toenemende concentratie van het winkelbedrijf en het regeringsbeleid (bv. de BTW), dat deze tendentie versterkt. Het ontstaan van ekspanderende grootwinkelbedrijven leidde en leidt ertoe dat quizzende middenstanders zich genoodzaakt zien te saneren. Het is zeer goed mogelijk een

vergelijking te maken tussen de positie van een groot deel van de middenstand en veel boeren en tuinders. Ook voor de middenstand geldt dat de regionale onderontwikkeling haar specifieke

7 VAN BOVEN

EEN ACTIE AAN DE TOP VAN DE SAMENLEVING

Een woord vooraf:
om redenen die U, zeker na lezing van onderstaande duidelijk zullen zijn, verzoek ik U voorlopig geen enkele berichtbaarheid aan deze actie te geven. Het is maar al te vaak gebleken, dat onze woorden in de pers-de goede niet te na gesproken-dusdanig verdraaid werden, dat onze bedoelingen totaal in het (linkse) water zijn gevallen.

waar gaat 't om?

Steeds vaker worden in deze maatschappij de rollen omgedraaid. Daar, waar vroeger het bedrijfsleven de zaken in de hand kon houden, verschynen nu de linkse economen. Nóg hebben wy winsten en koersen kunnen handhaven, gezien de ontwikkelingen van de laatste jaren zal dat, als er niet actie van onze kant komt gauw veranderen. Ik hoef U slechts de namen van Groenevelt, Kloos of Den Uyl in gedachten te roepen om U te wyzen op de gevaren die ons deel van de maatschappij bedreigen. De televisie, gezagsmiddel by uitstek, lykt steeds meer in handen te komen van een verderfelyke linkse mentaliteit. Gy zult en moogt de ogen niet sluiten voor het feit dat ook in Hilversum

problemen ekstra vergroot. De werkloosheid als gevolg van de stagnerende industrialisatie, de afbraak van de landbouw, werken nadelig op de koopkracht van de bevolking. Dat dit grote gevolgen heeft voor de middenstand is evident.

stagnatie

Zoals bekend mag worden verondersteld (en zoals ook al even is aangegeven mbt de landbouw) werd in Nederland direkt na de tweede wereldoorlog de verdere industrialisatie krachtig ter hand genomen. Er kwam geld uit de Verenigde Staten (de zgn. Marshall-"hulp"); de prijzen voor agrarische produkten werden kunstmatig laag gehouden om de kosten voor het levensonderhoud en daarmee de lonen van de industrie-arbeiders zo laag mogelijk te houden. Deze en andere voorwaarden werden geschapen om Nederland een snelle "(weder)opbouw" te geven. Ook in het NDL werd geprobeerd de verdere industrialisatie op gang te krijgen. De eerste tien jaar leek het de goede kant uit te gaan. Maar toen kwam er een kink in de kabel. Vanaf 1955 neemt het groeitempo van het aantal nieuwe arbeidsplaatsen af en weer tien jaar later

SIEDS DRONG ZICH BINNEN IN EEN KAPITAALSKRACHTIGE ORGANISATIE, EN 'KONSTATEERDE' EEN MERKWAARDIGE GEBEURTENIS: DE ACTIE "VAN BOVEN".

onze mensen als oud staatssecretaris Keyzer en de heer Landré nog een gedeelte van de omroepwereld in handen hebben. Het is duidelyk, dat alle andere omroepen, kro en ncrv inclusief, om van de vara en de vpro nog niet eens te reppen, bezig zijn met rasse schreden gezagsondermynde taal uit te slaan. Oude bolwerken van onze macht als Den Haag en de pers zullen zonder actie van onze kant zeker instorten. Hoewel wy allen de voorbeelden te over kennen van de gevaren, die ons bedreigen willen wy hieronder enkele illustraties verstrekken, vergezeld van enig perspectief van actie.

onderwijs

Laat niemand de indruk krijgen dat er nog objektief onderwijs wordt bedreven in Nederland. Een voorbeeld moge hierby zijn het geschiedenis-onderwijs. Werden vroeger ons de namen geleerd van erkende grootheden als Fugger, Habsburg, Louis XIV en de diverse katholieke hoogwaardigheidsbekleders, tegenwoordig blyken reeds enkele leraren zich bezig te houden met machtstegenstellingen, verhouding arm-ryk en noem maar op. Een ieder zal duidelyk zijn, wat er gebeurt, wanneer de juiste verhoudingen uit het oog verloren worden en men zijn plaats niet meer kent. De invloed, die van dit soort "kritiese" leraren uitgaat, kan niet genoeg onderstreept en geschuwd worden. Ook op de universiteiten vindt een dergelyke ontwikkeling plaats. Met uitzondering van de ons zo vertrouwde corpora blyken zich ook daar vele protesthoudingen te vormen. Laat ons er voor hoeden dergelyke lieden ook maar ooit in ons bedrijfsleven op te nemen. Wy mogen er U hierby wyzen, dat by de personeelsadministraties van de wat grotere bedrijven lysten ter inzage liggen van duistere figuren op onderwijs gebied, met daarby vermeld lidmaatschappen, politieke richting en aanverwante zaken. Aan deze bedrijven is gevraagd hun lysten ook open te stellen voor de kleinere bedrijven, teneinde onze acties een zo breed mogelyk karakter te geven.

bedrijfsleven

Ach, eigenlijk kennen wij allen deze problemen. Stakingen zijn aan de orde van de dag,

DE PARLEMENTARIËR

VRJE

de looneisen worden hoger en hoger, onze salarissen door de toenemende belastingdruk steeds lager. Reeds nu kennen wy in onze kringen vrienden die het zich niet langer meer kunnen veroorloven bij jours, chasses of andere fêtes aanwezig te zijn. Hierby dient echter wel te worden opgemerkt, dat er intussen ook andere mensen onze standen binnendringen met een duidelyk andere, om niet te zeggen inferieure, familie structuur. Maar dit probleem staat nog slechts in de schaduw bij dat van de arbeiders die zich vaak over de rug van het kapitaal wensen te verrijken, vaak gesteund door de vakbonden. Nog wisten wij door steun van de confessionele kringen een centraal akkoord te bereiken dat voor ons onmiskenbaar gunstig was, ondanks de concessies, die er nog gedaan dienden te worden. Ook nu konden onze eminente vertegenwoordigers, de heren Bakkenist en Van Boven nog het hoofd boven water houden. Laat er geen twijfel over zijn, dat hun integriteit verre uitstijgt boven die van de andere rode partners in de Ser.

Het zou dan ook aanbeveling kunnen verdienen de zogenaamde kroonleden in deze commissies meer commissariaten toe te kennen. Het verleden heeft ons meer dan eens de gunstig gevolgen van een dergelyke handelswijze toegespeeld. Verder dient onderzocht te worden of wij met behulp van onze getrouwen in de confessionele partijen (Schmelzer,

de Pous, Van Veen) onze invloed kunnen uitbreiden.

konklusies

Er kan geen twijfel over bestaan, dat actie van onze kant geboden is. Wij dienen te strijden voor een ordelijke maatschappij, zoals die in het verleden de juiste verhoudingen wist te bepalen. Nóg hebben we onze mensen paraat, nóg staat een groot gedeelte van de pers aan onze kant, nóg staat een groot gedeelte van het kapitaal in handen van de werkelijk belanghebbenden. Onze vraag blijft echter staan: hoe lang nog? Tegenover de acties van linkse zijde zullen die van ons moeten staan. Wij MOETEN links een halt toeroepen. Wij hebben daarbij aan deze actie de ons inziens aantrekkelijke naam "VAN BOVEN" willen meegeven. Want het is alleen van boven af, dat wij deze maatschappij kunnen regelen. Alleen in de top van nu zitten de mensen, die de groeien de ontevredenheid de kop kunnen indrukken. Naast de al eerder genoemde middelen wijzen wij U op: training van vakbondseisen, het verlenen van financiële steun aan allerlei sportverenigingen, het versterken van de EEG, het handhaven van onze banden met defensie, etc.. Wij rekenen op Uw steun. Want alleen door het sterk maken van onze eigen organisaties kunnen wij onze gemeenschap pelijke belangen verdedigen en handhaven. Dit is het begin, ook wij gaan door met de strijd.

